

Literatúra

- Počiatok z gréckeho slova litera.

Z hľadiska funkcie, ktorí literatúra plní v živote človeka a spoločnosti sa delí na:

— VECNÁ - tvorí ju súbor všetkých písomných prejavov okrem literatúry a jej základným cieľom je uchovávanie a sprostredkovanie veľkých informácií. Delíme ju na: odbornú, publicistickú, administratívnu.

— UMELECKÁ - tvorí ju písané texty zamerané na vyvolanie estetického zážitku čitateľa. Delíme ju na: umelú, ľudovú slovesnú.

Okrem umeleckej lit. tvorí texty, ~~zamerané~~ ktoré od nás svojho vznešenia existujú v písanej podobe - umelá lit. i texty, ktoré pôvodne mali iba istú podobu - ľudovú slovesnosť.

Literárne diela od najstarších čias možno rozdeliť na 3 lit. diela: lyrika, epika, dramá.

Pôvodom tohto delenia je starogrécky
Filozof Aristoteles. V rámci každého
lit. druhu možno lit. diela triediť
a na základe ich ich spoločných
značiek priradiť k určitému žánru.

Lyrika: oda, elegia, sonet

Epika: poviedka, balada

Drama: komédia, tragédia, trágia

Hugolín Gaulovič - Valašská škola.
hranor stodola

Bol predstaviteľom slovenskej ľavicej
didakticko-reflexívnej ~~lyric~~ poézie.
Napísal rozsiahlu veršovanú skladbu
Valašská škola, hranor stodola,
obsahuje vŕch 1200 básní (17 000 veršov)
s hravým povránčikom, kde autor
napr. vyzdvihne význam vzdelania.
Vydáva odpor k vojne, kritizuje biskupa
a alkoholizmus. Táto skladba je priradená
slovakizovanou česťkou.

Sylabický veršový systém

je založený na rovnakom počte slabík
vo verši.

Vers - základná jednotka básnického
rytmu. Spravidla jeden nádeľ básne.

Rytmus - striedanie prízvucných a
neprízvucných slabík

SUS - uplatňujú sa najmä v ľudovej
slovesnosti, obdobi romantizmu
keď používali iktusové, v ktorých
bola najobľúbenejšia 8-slabikový
vers.

Anafora, priručanie, metafora

lit. dielo má tri základné zložky:

Jazykovú

Tematickú

Kompozičnú

Súčasťou jazykovej výstavby sú
umelé prostriedky, ktoré majú
estetickú funkciu.

Anafora - opakovanie rovnakého slova
alebo skupiny slov na začiatku veršovej

ichické verzie alebo viet.

Priručanie: - básnický tróp, ktorý má vlastnosti metafory alebo slova majú priamny význam. Využívajú sa tu spoje ako sta, ani, jač, stáby...

Metafora: je obrátene pomenovanie založené na prenášaní pomenovaní. V zúž. znamená slov alebo slovných spojení na základe vonkajších podobností.

Vonkajšia kampaňa básne:

- nadpis

- strofa - zrkypenie veršov

Samo Chalupka

Rabí je predstaviteľom slovenskej veľkej literatúry.

Napísal: Zhieraer básni: sprev-

Autori tu vyjadrili do boja proti národnému a sociálnemu útlaku.

Básne s ľudskými problémami.

Junák, kvákoľský, lipavský výšer.

Básne obojstranne ľudského a

Narodenie slovenského ľudu:

Bratko...

Mor ho!

V 4. storočí pri Dunaji pod Devou.

Obsah:

Prišli cisár na tu hľadiť

so svojimi vojskami a cieľom podmaniť

si Slovanov. Skupina Slovanov

Junák a prichádza k cisárovi

s poradenstvom.

Keď cisár odovieda poradenie a vyhlásiť,

že si zotvorí celý národ s

vyhnaním junáka z domu kopať

s vojskom.

Ján Botta

Bol najmladší zo štvorčlenných bratov
Témou jeho básnickej poezie je
zaľúbenosť Slovencek - parue:

Orol - baj na Dunaji a
odsúdenie pasivity mladere -
báseň: K mladosti

Na základe ľudových bálek vznikli
jeho básne:

Žitá ľalia, Margita a Betna
Chibor

epický základ
ľudovej
básky
tróji ľudová
povešť s trag.
koncom.

Jeho vrcholným dielom je
sčítanka smrť Jánosiťka,
deväť spevov predstavuje hrdinu
v dvoch polohách, a to:
Jánosiťka a jeho družinu ako
bojovníkov za práva ubídnutých
a Jánosiťka a jeho predstavy o
budúcnosti národa, v čom je
romantický konflikt medzi religióznou
tvorbou a skutočnosťou, ktorá

ich vedoch usilujú.

-Tichý obsah po jednotlivo
spracovaní (smrť Jánosiťka)

Krátka epická próza -
Povísteľka

Próza - neviac ako formou
reči

v opise prebýva rozprávanie
základná a na deji

charakteristika epiky je číslom
jednotlivosti a jednotnosti

Rozprávanie ako byt - as
rozprávanie. Rozprávanie je
slova, ktoré nerozpráva
púťach v 1. a 2. forme
-cou) a, ich (1 os. sing.)

Touch
me